

MEMO - Reactie op toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. op het milieueffectrapport (planMER) voor de Omgevingsvisie

Algemeen

De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: Commissie) is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van een milieurapport (hierna: MER). De Commissie spreekt in haar toetsingsadvies haar waardering uit voor het milieueffectrapport voor de Omgevingsvisie. Het MER is beknopt, goed leesbaar en voorzien van duidelijke illustraties. De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te nemen over de Omgevingsvisie, waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

De Commissie geeft in haar advies aandachtspunten mee voor de besluitvorming van de Omgevingsvisie en voor het vervolgtraject. In onderstaande tabel zijn de aandachtspunten van de Commissie samengevat en voorzien van een reactie van GS. Het advies van de Cie m.e.r. en de reactie daarop kunt u betrekken bij de besluitvorming over de Omgevingsvisie.

Specifieke aandachtspunten van de Cie m.e.r. met reactie

Paragraaf in advies	Samenvatting aandachtspunt van Cie m.e.r.	Reactie van GS
2.1	Omgevingsvisie biedt concrete handvatten De Commissie constateert dat de ontwerp Omgevingsvisie duidelijk, overzichtelijk en relatief concreet is in het benoemen van knelpunten, kansen en ambities.	-
2.1	Rol van het MER bij deze Omgevingsvisie De Commissie constateert dat de provincie haar eerdere adviezen ter harte heeft genomen en veel van de aanbevelingen heeft overgenomen. Desondanks is de Commissie van oordeel dat het MER een aantal kansen onbenut laat om op het niveau van de Omgevingsvisie integrale keuzes te maken, op basis waarvan meer randvoorwaarden en uitgangspunten voor vervolgbesluiten vastgesteld kunnen worden. De Commissie geeft in het vervolg van het advies een toelichting hierop (zie punten hieronder)	(zie reactie hieronder)
2.2	Ambities en Utrechtse kwaliteiten De Commissie constateert dat nog niet alle ambities een toetsbaar beleidsdoel hebben. Ze illustreren dat met een voorbeeld bij het beleidsthema “duurzaam gezonde bereikbaarheid”. De Commissie adviseert om voorafgaand aan de nadere uitwerking in programma’s en andere vervolgbesluiten de te halen doelen eenduidig en zoveel mogelijk toetsbaar te formuleren, mede met het oog op de monitoring daarvan.	We zijn ons bewust dat een aantal doelen in de Omgevingsvisie voor monitoringsdoeleinden nog niet altijd voldoende toetsbaar zijn gemaakt. Dit pakken we op bij de uitwerking van de doelen en de daarbij bijbehorende indicatoren in de onderliggende programma’s. Deze verbeterde doelen en indicatoren kunnen gebruikt worden voor de monitor voor de Omgevingsvisie, die nog in ontwikkeling is.
2.2	Wel botsproeven, nog weinig zicht op oplossingen. Kansen voor integrale afwegingen niet benut. Het MER bevat een analyse van mogelijke synergie en tegenstrijdigheden tussen verschillende ambities. Dit ziet de Commissie als een belangrijk resultaat van het MER. Het MER geeft volgens de Commissie nog weinig tot geen integrale oplossingsrichtingen voor het benutten van kansen en het oplossen. Het MER beschrijft daarmee geen integrale alternatieven voor te maken afwegingen in de Omgevingsvisie. De	Het uitwerken van integrale oplossingsrichtingen en alternatieven op het niveau van de provincie, of deelgebieden daarvan, vraagt heel veel maatwerk en detailinformatie. Deze integrale oplossingsrichtingen worden al op regionaal niveau uitgewerkt zoals voor de regio Utrecht (UNed/MIRT) en de regio Amersfoort (ontwikkelbeeld Amersfoort 2030-2040). Dit zijn zeer uitgebreide studies met veel betrokken partijen. Daarom is gekozen om het MER te richten op inzichten die meegenomen kunnen

	<p>Commissie constateert dat het MER voldoende ingrediënten heeft om integrale afwegingen te maken, ook per deelgebied. Met het MER kan inzichtelijk gemaakt worden in hoeverre differentiatie per deelgebied nodig is om de Utrechtse kwaliteiten te behouden of te versterken.</p>	<p>worden in deze gebiedsuitwerkingen of programma's.</p>
2.3	<p>Uitwerking visie in verschillende vervolgbesluiten Wezenlijke keuzes worden in de visie doorgeschoven. Ook het verleggen van ruimtelijke keuzes van formele plannen naar informele planfiguren (RES, MIRT-verkenning, regionale programma's) kan inhouden dat de transparantie in besluitvorming en het meewegen van het milieubelang, die via m.e.r. wordt beoogd wegvalt. Daarom adviseert de Commissie om bij de besluitvorming over de Omgevingsvisie expliciet aan te geven via welke processen, instrumenten en besluiten de visie verder wordt uitgewerkt, voor welke daarvan een m.e.r. wordt doorlopen dan wel op welke andere wijze transparantie, participatie en het meewegen van het milieubelang vorm krijgt.</p>	<p>In hoofdstuk 6 van de Omgevingsvisie beschrijven we de uitvoering van de visie. Samenwerking, waaronder regionale samenwerking, staat centraal. Ook beschrijven we naar welke (thematische) programma's we in de toekomst willen toegroeien. Hoe we precies de programma's, en de relatie met de gebiedsprocessen zoals RES, willen vormgeven wordt nu nog uitgewerkt. Daarom kunnen we op dit moment geen overzicht geven via welke concrete processen, instrumenten en besluiten de visie wordt vormgegeven. Het is evident dat in alle besluiten het milieubelang volledig wordt meegewogen, en dat we de m.e.r. doorlopen als de wet dit van ons vraagt. Voor het Provinciaal Programma Wonen en Werken gaan we bijvoorbeeld deze procedure doorlopen.</p>
2.3	<p>(Interim) Omgevingsverordening sluit niet aan bij de Omgevingsvisie De Ontwerp (interim) Omgevingsverordening sluit volgens de Commissie nog niet goed aan bij de ontwerp Omgevingsvisie. De Commissie geeft twee voorbeelden waarbij zij de verordening niet goed vinden aansluiten op de visie: milieu/geluid en bereikbaarheid. Voor geluid bevat de verordening geen maatregelen die de ambitie in de visie waarborgt. De verordening biedt zelfs ruimte voor extra geluidstoename omdat gebouwd mag worden op locaties met hoge geluidsbelasting. Voor bereikbaarheid constateert de Commissie dat de mobiliteitstoets gericht is op oplossen van knelpunten en dat de visie zich richt op de totale reistijd van reizigers.</p>	<p>In lijn met de Omgevingswet biedt de interim Omgevingsverordening ruimte aan maatwerkoplossingen. Dit past bij de complexe en integrale opgaven, waar in nauwe samenwerking met gebiedspartners, een antwoord op gevonden moet worden. Als gemeenten of waterschappen belangen doelmatig en doeltreffend kunnen regelen, dan geven we daar ruimte aan in de interim Omgevingsverordening. Andere instrumenten, zoals een samenwerkingsprogramma, kunnen ondersteunen om onze doelen bereiken. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor het halen van onze ambitie voor het verminderen van geluidsbelasting. Middels monitoring houden we in de gaten of we onze doelen halen en kunnen indien nodig de inzet van onze instrumenten heroverwegen.</p> <p>Overigens zijn in de Omgevingsverordening geen regels opgenomen over geluid, omdat de verantwoordelijkheid voor de afweging of geluidgevoelige gebouwen al dan niet bij een bepaalde geluidbelasting gerealiseerd mogen volgens de wet bij de gemeente ligt. De provincie heeft wel een verantwoordelijkheid als wegbeheerder voor de geluidsbelasting van geluidgevoelige gebouwen rond provinciale wegen. Als de Omgevingswet in werking treedt, gaan we deze verantwoordelijkheid ook via een regel in de verordening invulling geven, omdat de Omgevingswet daarvoor een basis biedt.</p> <p>De mobiliteitstoets richt zich inderdaad op het ontstaan van knelpunten op de omliggende mobiliteitsnetwerken. Knelpunten hebben immers consequenties voor de reistijd. Bij het bepalen van de specifieke bereikbaarheidsmaat van een locatie (zie Visie 4.5.1.), dat ziet toe op een goede bereikbaarheid afgemeten aan reistijd, beogen we wel per locatie aan te geven welke modaliteiten specifiek van belang zijn om een goede bereikbaarheid te borgen. In de</p>

		bijlage 'Mobiliteitstoets' bij de verordening wordt deze relatie gelegd.
2.3	<p>Strategische analyse van sturingsmogelijkheden is nodig</p> <p>Als vervolg op vorig punt is de Commissie van mening dat voorafgaand aan de nadere uitwerking van de visie een heldere analyse nodig is van de sturingsmogelijkheden van de provincie en andere partijen. Deze analyse moet duidelijk maken welke instrumenten nodig zijn om ambities te halen. Dit kan leiden tot de conclusie dat extra inspanningen nodig zijn of dat ambities bijstelling behoeven, wat aanpassingen van visie, verordening en/of programma's kan leiden.</p>	<p>Het vertrekpunt voor de uitvoering zijn de gekozen rollen per beleidsthema, zoals benoemd in de Omgevingsvisie, en de regels in de interim Omgevingsverordening (stimuleren-participeren-realiseren-reguleren). Hier is uitgebreid met onze partners over gesproken. De uitvoering wordt gemonitord. Als blijkt dat onvoldoende resultaat wordt bereikt, zal gekeken worden naar de gekozen sturing. Dit kan gevolgen hebben voor de inhoud van de Omgevingsverordening.</p>
2.4	<p>Referentiesituatie geeft weinig inzicht in omvang problemen</p> <p>De Commissie constateert dat het planMER een beschrijving en analyse geeft van de referentiesituatie. Het laat duidelijk voor de thema's zien waar de knelpunten voordoen en op welke thema's beleidswijzigingen nodig zijn om deze knelpunten op te lossen. De Commissie constateert dat de omvang en ernst van de knelpunten echter niet altijd duidelijk is, en daarmee hoe ingrijpend de beleidsaanpassingen nodig zijn.</p>	<p>Om een inschatting te kunnen maken van de omvang en ernst van de knelpunten kan gebruikt worden gemaakt van de factsheets van het planMER (bijlage 1). In deze factsheets wordt redelijk uitgebreid een toelichting gegeven op de referentiesituatie (=huidige toestand en toestand bij autonome ontwikkeling zonder nieuw beleid in de Omgevingsvisie). Daarnaast geeft TAUW in het planMER bij paragraaf 6.2 een oordeel in welke mate de beleidsaanpassingen in de Omgevingsvisie bijdragen aan het halen van ambities uit de Omgevingsvisie.</p>
2.4	<p>Effectbeoordeling</p> <p>Doordat in de hoofdtekst van het MER de effectbeoordeling sterk vereenvoudigd is weergegeven, kan een ongenueanceerd of onjuist beeld van de effecten ontstaan. De Commissie adviseert om bij de besluitvorming over de Omgevingsvisie en het uitwerken daarvan rekening te houden met de beperkingen van de vereenvoudigde weergave. Voor een beter beeld van de positieve en negatieve effecten moeten de factsheets worden geraadpleegd.</p>	<p>Wij ondersteunen het advies van de Commissie. Om een volledig beeld te krijgen van alle positieve en negatieve effecten, en ook hoe uiteindelijk het eindoordeel tot stand is gekomen adviseren wij ook om bijlage 1 (factsheets) van het planMER te gebruiken.</p> <p>We zijn daarbij niet van mening dat het samenvatten van de factsheets in de hoofdtekst leidt tot een vereenvoudiging die een ongenueanceerd of onjuist beeld van de effecten kan geven. In deze samenvattingen zijn juist ook die details opgenomen die het beeld van de effecten duidelijk en compleet maken.</p>